

TER BESLUITVORMING

Aan: SOCW

Emancipatie

Van

Datum

2 juni 2025

Referentie

52794462

Bijlagen

3

Intern OCW afgestemd

MOCW

**Interdepartementaal
afgestemd**

BZK, BuZa, Def, EZK, SZW,
VWS, JenV

nota

Verzending Emancipatienota Tweede Kamer

Aanleiding

Op 18 november 2024 stuurde u als coördinerend bewindspersoon voor Emancipatie de *Prioriteitenbrief Emancipatie* naar de Tweede Kamer. Bijgaand ontvangt u de definitieve versie van de Emancipatienota, inclusief twee bijlagen die verdere uitwerking geven aan de gestelde prioriteiten. Het streven is om de Emancipatienota uiterlijk 11 juni 2025 aan de Tweede Kamer te zenden, zodat zij deze nog tijdig ontvangt voor het commissiedebat Emancipatie op 18 juni 2025.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd uiterlijk 11 juni 2025 akkoord te gaan met het verzenden van de volgende stukken aan de Tweede Kamer:
 - Emancipatienota
 - Bijlage 1. Maatregelen Emancipatienota (zonder financiële kolom; zie hiervoor nadere toelichting verderop in de nota).
 - Bijlage 2. Laatste stand van zaken moties en toezeggingen
- Gezien de demissionaire status van het kabinet wordt u geadviseerd de titel aan te passen van *Emancipatienota 2025-2027* naar *Emancipatienota: Veilig Meedoen!*

Kernpunten

- Met deze Emancipatienota geeft u invulling aan de prioriteitenbrief Emancipatie; en:
 - Motie Westerveld-Dobbe (beschrijving ambities met tijdpad en financiën)
 - Motie Becker (contrastrategie rechten vrouwen en lhbtq+ personen)
 - Motie Dobbe (strategie om voorvechters te ondersteunen)
 - Motie van der Hul c.s. (behalen duurzame ontwikkelingsdoelen 2030)
- U heeft eerder akkoord gegeven op de opzet en invulling van de Emancipatienota.
- De stukken zijn afgestemd met (de bewindslieden van): OCW, SZW, JenV, VWS, BZ, EZ, BZK en DEF.
- U heeft, na de overgang van het kabinet naar demissionaire status op 3 juni, besloten om de Emancipatienota conform eerdere toezeggingen aan de Tweede Kamer te sturen. Het betreft immers een nadere uitwerking van een eerder genomen politieke beslissing over de prioriteiten.

- De werktitel is in de eindversie aangepast van *Emancipatienota 2025-2027* naar *Emancipatienota: Veilig Meedoen!*, zodat de tijdsindicatie vervalt gezien de demissionaire status van het kabinet.
- Tijdens een consultatie van het maatschappelijke middenveld op 27 maart konden deelnemende organisaties input leveren voor de Emancipatienota.

Toelichting

Emancipatienota: Veilige Meedoen!

- De Emancipatienota is in lijn met de in de ministerraad afgestemde prioriteiten op het gebied van emancipatie.
- De Emancipatienota is voordat deze interdepartementaal is afgestemd enkele keren aan u voorgelegd. Uw feedback betrof met name taalkundige aanpassingen, aanpassingen in de structuur/volgorde, het voorkomen van herhaling en het beter duiden van wat we waarom doen.
- Uw laatste openstaande feedback hebben we inmiddels ook opgepakt:
 - Op uw verzoek wordt nu bij het verwijzen naar moties ook de politieke partij genoemd.
 - U vroeg naar een gerichte aanpak tegen daders binnen het programma Regenboogsteden. De Regenboogsteden zetten zich in om de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van lhbtq+ inwoners te bevorderen. De gemeenten kunnen met de financiële bijdrage van OCW zorgen voor maatwerk op lokaal niveau. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit aan besteden. Een specifieke inzet op daders van lhbtq+ geweld is er niet in iedere Regenbooggemeente.
 - Op uw verzoek is de passage wettelijke grondslag landelijke Veiligheidsmonitor verwijderd, omdat dit op korte termijn terugkomt in een onderwijsdebat.
 - Op uw verzoek zijn de dubbelingen rondom digitale geletterdheid eruit gehaald. Dit thema is nu opgenomen binnen de context van desinformatie en schadelijke online narratieven.
 - Op uw verzoek is zoveel mogelijk gespecificeerd of stukken voor of na het zomerreces aan de Tweede Kamer worden verzonden. Een enkele keer was dit niet mogelijk, omdat de verantwoordelijk bewindspersoon de planning wil aanhouden die reeds aan de Kamer is gecommuniceerd.
- N.a.v. de interdepartementale afstemmingsronde en afstemming met externe partners zijn:
 - Enkele feitelijke onjuistheden gecontroleerd en aangepast.
 - Extra duiding/ toelichting gegeven bij de opgenomen activiteiten.
 - Passages over het Just Transition Fund en het Europees Sociaal Fonds Plus opgenomen.
- Ook is op verzoek van de staatssecretaris van Defensie aandacht voor praktisch geschoolde personen, krimpregio's en spreektafen opgenomen.

Totstandkoming bijlage 1 en 2

Bij het Wetgevingsoverleg Emancipatie van 18 november 2024 hebben de leden Westerveld (GroenLinks-PvdA) en Dobbe (SP) een motie ingediend die u verzoekt in de Emancipatienota een duidelijk tijdpad te geven met daarin een beschrijving van hoe alle ambities en moties worden uitgevoerd, met daarbij een financieel overzicht. Bijlage 1 en 2 geven uitvoering aan deze motie.

Op advies van DE en FEZ is de financiële kolom uit de bijlage 1 verwijderd. Het opnemen van deze kolom is vanuit het perspectief van FEZ kwetsbaar omdat (1) het van een detailniveau is wat bij de Kamer mogelijk onnodig veel vragen oproept, (2) het nu een bepaalde absoluutheid uitstraalt, terwijl begrote, gerealiseerde, incidentele en structurele bedragen door elkaar heen lopen en (3) het verder compleet en inzichtelijk maken complex en tijdrovend is en brede ambtelijke inzet op meerdere ministeries vereist. Dat is, zeker in tijden van bezuinigingen, een opgave die zijn doel; en mogelijk ook de intentie van de leden Dobbe en Westerveld voorbijschiet. Het versturen van deze bijlage inclusief financiële kolom kan derhalve leiden tot ongefundeerde conclusies, die niet per se bijdragen aan een constructief debat over emancipatie.

- Op uw verzoek is de complexiteit van de uitvoering van de motie Westerveld en Dobbe toegelicht in bijlage 2.
- Op uw verzoek is de toelichting bij motie van het lid Becker over buitenlandse financiering ingekort.
- In 2019 is motie van den Hul c.s. aangenomen die de regering verzoekt bij nieuw beleid op eenvoudige wijze inzichtelijk te maken aan welke ontwikkelingsdoelen betreffend beleid bijdraagt en hiermee de bewustwording rondom de duurzame ontwikkelingsdoelen te vergroten. Om uitvoering te geven aan deze motie is in bijlage 1 met alle maatregelen een kolom toegevoegd waarin per maatregel wordt uitgelegd aan welke SDG('s) het bijdraagt.

Consultatie maatschappelijk middenveld

- Op 27 maart vond een consultatie plaats. Hiervoor waren maatschappelijke organisaties uitgenodigd waarmee we een strategisch alliantiepartnerschap hebben en enkelen die in een andere vorm een (project)subsidierelatie hebben met DE/OCW.
- Hieronder enkele aandachtspunten waarvoor in de consultatie veel aandacht werd gevraagd:
 - De toename van (online) weerstand en hoe om te gaan met des- en misinformatie, complottheorieën, de anti-gender/anti-rechtenbeweging en de *manosphere*.
 - De sleutelrol van het onderwijs.
 - Het belang van gendermainstreaming en het toepassen van de gendertoets.

- De (positieve) rol die jongens en mannen kunnen spelen.
 - Specifieke doelgroepen, zoals transgender personen, interseksuele personen, asexuele personen, non-binaire personen, bi+ personen, oudere vrouwen, vrouwen van kleur en sekswerkers.
 - De toegankelijkheid van de nota en het aanhouden van de juiste schrijfwijze en terminologie. Ook het belang om het nut en de noodzaak van emancipatie uit te leggen en de rol van de overheid hierbij werd meermaals benoemd.
 - Mensen met een migratie- of vluchtachtergrond en/of van kleur ervaren toenemend discriminatie en uitsluiting, ook van politici en bestuurders in Den Haag, en voelen zich daardoor niet geaccepteerd in Nederland. Dit leidt soms tot een dilemma; enerzijds zelf niet geaccepteerd worden en anderzijds wel van hen verwachten om positieve normen rond gender- en lhbtq+-gelijkheid te omarmen.
 - Het belang van de rol van bewindslieden in het (moreel) ondersteunen van de doelgroepen/ maatschappelijk middenveld/ mensenrechtenactivisten/ etc.
- Om de anonimiteit en veiligheid van de deelnemers aan de consultatie te kunnen waarborgen, wordt het verslag van de consultatiesessie, mede op hun verzoek, vertrouwelijk behandeld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.